

เทศน์เช้า วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดสันติธรรมาราม ต.คลองตากคต อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เรื่องข้างนอก คุณติ อย่างคนเรานี้สังขม สังขมเกิดจากไหน เกิดจากหมู่บ้าน หมู่บ้านรวมกัน ขึ้นมาเป็นประเทศชาติ เป็นตำบล เป็นอำเภอ เห็นไหม เราก็กี่เหมือนกัน จากภายนอกจากภายใน เรา คิดกันเองนะว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลยว่า “การแก้กิเลสแก้ด้วยปัญญาๆ เราก็กี่ เข้าใจว่าเป็นปัญญาๆ กันหมด สิ่งใดก็เป็นปัญญา”

ปัญญานะ อย่างเช่นอาหาร ถ้ามันมีสารพิษ เราก็กินเข้าไปมันเป็นถึงกับเสียชีวิตได้นะ แล้ว ถ้าเราไม่รู้ นี่อวิชาเป็นแบบนี้ไง เราตักอาหารเข้าปาก เรารู้ว่าเป็นอาหารนะ อาหารที่ว่าเรากินอยู่ ทุกวัน แต่ถ้าเกิดมีใครวางยาพิษ เราไม่รู้ว่าเป็นยาพิษนะ อวิชาคือมันไม่รู้สิ่งที่มันแฝงมาไง

นี่ก็เหมือนกัน ที่ว่าอวิชาที่เราว่าเป็นอวิชาๆ ต้องเป็นวิชา วิชาคือปัญญา คือความรู้ เราว่ามีปัญญากัน คนถ้ามีการศึกษามากขนาดไหน และคนที่ไม่มีการศึกษาแต่เขาใช้ประสบการณ์ ของเขานั้นนะมันดีได้และเลวได้ทั้งคู่แหละ มีการศึกษาก็ดีได้และเลวได้ ไม่มีการศึกษาก็ดีได้และ เลวได้ ถึงบอกว่ามีปริยัติ มีปฏิบัติ มีปฏิเวธะ มันต้องมีการปฏิบัติ

การปฏิบัตินี้ ไซ้ มันต้องมีใช้แผนที่เครื่องดำเนิน แต่ในการปฏิบัติคือการเหมือนกับอาหาร เห็นไหม มันจะสุกได้มันต้องใช้ความร้อนของมัน การปฏิบัติคือตบะธรรมไง มันต้องมีตบะธรรม อีกตัวหนึ่ง ไม่ใช่ที่เราใช้ปัญญาๆ ปัญญาของเรานี้มันเป็นปัญญาโดยอวิชานะ อวิชาเจือมา ตลอด

คุณติ เราอยู่ครูบาอาจารย์ท่านบอกเลยนะ คนที่ว่าเป็นตัวถือตนว่ามีปัญญาๆ นี้ โง่ ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ โง่เพราะอะไร โง่เพราะตัวเองไม่รู้ตัวเองหนึ่ง โง่เพราะว่าตัวเองโดนอวิชา คือความที่มัน บังที่ไม่รู้บางอย่างมันหลอกใจ ความไม่รู้บางอย่าง อย่างเช่นที่ว่าสารพิษในอาหาร เรารู้ได้อย่างไร ว่าอาหารนี้มีพิษ เราก็กินเข้าไปโดยเราไม่รู้ว่าเป็นพิษนะ เสร็จแล้วพอมันออกฤทธิ์ขึ้นมา เราก็กี่ ตาย

นี่ก็เหมือนกัน ความคิดของเราให้มันใช้ เราใช้ของเรา เห็นไหม เราว่าเป็นปัญญาของเรา เราทำอะไรไปเราว่าเป็นประโยชน์ของเรา ประโยชน์ของเรา ประโยชน์ของเรา ประโยชน์ของเรา ประโยชน์ใน ปัจจุบันนี้ไง ประโยชน์ที่เราได้ผลประโยชน์ เราคิดสิ่งใดเราวางโครงการแล้ววางแผน แล้วพอ บริหารจัดการได้สภาวะแบบนั้น เราได้ประโยชน์ในปัจจุบันนี้ แต่! แต่มันไปสร้างเวรสร้างกรรม ให้ใครขนาดไหนเราไม่รู้ สิ่งที่เราไม่รู้ เห็นไหม ปัญญาอันนี้ต่างหาก ปัญญาที่ว่าเราต้องรู้เท่าทัน ตนเอง นี่มันได้มาโดยธรรม

ถ้าได้มาโดยธรรม ขณะที่เราได้มาโดยธรรม คุณก็สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าขณะที่เผยแผ่ธรรมอยู่ ผู้ที่เขาไม่เห็นด้วยเขาจ้วงคนมาคำ จ้วงคนมาต่อว่า จ้วงคนมาอะไร เพื่ออะไร ทั้งๆ ที่ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้สะอาดบริสุทธิ์ขนาดนั้นนะ ทำเพื่อโลกนะ แต่แรงดันจากโลก มันก็มีอยู่

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเราทำ เราเป็นครูเป็นอาจารย์ หน้าที่ของครูบาอาจารย์ อย่างครูบาอาจารย์ เราที่ออกไปช่วยโลก เขาจะต่อต้านนั้นมันเรื่องของเขา อันนั้นเป็นเรื่องของเขานะ แต่ถ้าในเรื่อง ของเราละ เรื่องของเรานี้ไม่ได้ เรื่องของเราคือภาวนามยปัญญา ถ้าเรื่องของเราต้องสะอาด บริสุทธิ์ อย่างสารเคมี ถ้าเราจะคิดทดลองวิทยาศาสตร์ ถ้าสารเคมีนั้นไม่บริสุทธิ์นะ สารเคมีไม่ สะอาดนะ การทดลองทางวิทยาศาสตร์นั้นมันจะบิดเบี้ยวไป

นี่ก็เหมือนกัน ในการวิปัสสนาของเรา ในการใช้ปัญญาของเรา เราว่าเป็นปัญญาๆ อวิชชา ที่มันต่อเนื่องไปตลอด เหมือนสวะนะ สวะอยู่ในน้ำ น้ำมันน้อย สวะเราก็อยู่ที่ดำ ถ้าน้ำมากขึ้น มัน ก็คั้นสวะขึ้นมาด้วย

การปฏิบัติของเรามันจะเป็นอย่างนั้นตลอดไปนะ ไม่ใช่เราปฏิบัติแล้วมันจะไม่มีสิ่งเจือปน มา เพราะอะไร เพราะอวิชชาพาเกิด มันมีเจือปนมาในตัวของเรา ความคิดของเรา ความเห็นของ เรา มันต้องเจือปนไปตลอดไป ถ้ามันเจือปนตลอดไปมันไม่มัชฌิมาปฏิบัติทางใจ ถ้าไม่ มัชฌิมาปฏิบัติทางภาวนามยปัญญามันเกิดไม่ได้ไง ภาวนามยปัญญามันเกิด เห็นไหม คำว่า “ภาวนามยปัญญาเกิด” นี่คืออะไร คือโลกุตตรธรรม โลกุตตรธรรมกับโลกียธรรม

โลกียธรรมนี้ศึกษาได้ ว่าเราศึกษา เรามีความรู้ เราต่างๆ อย่างนี้เป็นปัญญา สังคมต้องมี การศึกษา ถูกต้อง! สังคมต้องมีการศึกษา การศึกษานี้ทำให้ประเทศชาติเจริญ ทุกอย่างต้องเจริญ หมด เพราะถ้าเรารู้ทุกอย่างแล้วเราจะไม่ตื่นตื่นไปกับเขา

คูติ คูการตื่นคนติ คนตื่นคนเพราะอะไร เพราะมันไม่เข้าใจ มันถึงว่ามันยังตื่นเต็นไปกับเขา วุฒิภาวะของสังคมมีสูงมีต่ำมันสภาวะแบบนั้น นี้วุฒิภาวะทางสังคม ถ้ามีการศึกษา ทำยกุลวุฒิภาวะสังคมสูงขึ้น สูงขึ้นกิเลสมันสูงขึ้นตาม กิเลสมันสูงขึ้นตาม! กิเลสมันเอาโรคเอาเปรียบตาม

คนยิ่งรู้มาก คนยิ่งคดโกงมาก คูสัตว์นะ สัตว์มันรังแกกัน มันมีแต่เขี้ยวเล็บมันทำลายกัน แต่คนเวลารังแกกัน เห็นไหม มันคดมันโกงจนหมดเนื้อหมดตัวนะ ตามไปยึดถึงบ้านถึงช่อง ยึดได้หมดเลยเพราะอะไร เพราะเขาวางแผนของเขา เห็นไหม นี่คนเรามันทำลายกันได้มากขนาดนั้นนะ

คนถ้าเป็นคนดี ดีสุดๆ เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกไว้แล้ว “มนุษย์ที่ได้ตัดแปลงตนเองแล้วนี้ประเสริฐที่สุด” แม้แต่เทวดา อินทร์ พรหม ยังต้องมาฟังธรรมกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องฟังธรรมกับครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ถ้าได้ตัดแปลงตน แล้วตัดแปลงด้วยอะไร ด้วยธรรมวินัยไง

ถ้าเราเห็นสิ่งที่เป็นของเล็กน้อย สิ่งที่ไม่มีความค่า เราเองจะไม่มีคุณค่าเลย ถ้าสิ่งที่มีคุณค่า เห็นไหม คูติ คูอย่างหลวงปู่มั่นท่านว่า แม้แต่อักษร ตัวอักษรเฉยๆ ที่สี่ออกมาจากธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำไมครูบาอาจารย์รกราบเคารพบูชาขนาดนั้น แล้วทำไมธรรมวินัยขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะไม่เคารพบูชา มันจะเป็นของเล็กน้อยไปได้อย่างไร ข้อวัตรปฏิบัติเครื่องดำเนินนี้ไม่ใช่ของเล็กน้อยหรือ การตั้งสตินะ มันเป็นการตั้งสติ เป็นการทดสอบใจ

คูติ คูอย่างนักเล่นกีฬา เทนนิส เขาเล่นเทนนิสกันนี้ คนที่จะเล่นได้ครั้งแรกเลย เขาต้องทำอะไร เขาตีเทนนิสเข้ากำแพงนะ เพื่อให้ย้อนกลับมา เพราะการฝึกครั้งแรกเขาต้องฝึกกันอย่างนั้น ทั้งนั้นละ ฝึกเพื่อจะให้ตีลูกเป็น เห็นไหม สิ่งนั้นเป็นของเล็กน้อยไหม? การฝึกฝนมันเริ่มต้นมาจากตรงนั้นไง

นี่ก็เหมือนกัน สิ่งที่ว่าเราเป็นของเล็กน้อย เป็นการฝึกสติใจ ถ้าเราขาดสติ เราไม่มีสติตั้งเลย แต่ปัญญาของเราปัญญาโดยอวิชชามันบอกว่ันเรารู้มาก เรารู้ไปหมดเลย เราครอบคลุมไปหมดเลย แล้วเราก็ไม่ได้ทำอะไรเลย แล้วเราก็ไม่ได้สร้างอะไรเลย แม้แต่ลูกเทนนิสที่ตีเข้าไปกำแพง มันสะท้อนกระดอนกลับมาเรายังไม่เห็นลูกเลย เรายังไม่รู้จักอะไรเลย แต่เราว่าเรารู้ เห็นไหม นี่อวิชชาเป็นอย่างนั้น

อวิชชามันครอบงำเรา ไม่ใช่อวิชชาเป็นสิ่งที่ไม่รู้นะ เรานึกอวิชชาเหมือนก้อนหินใง มันไม่รู้อะไรเลย มันนอนเป็นก้อนหิน มันไม่มีความรู้สึก มันเป็นสิ่งที่ไม่รู้รู้อะไรเลย อวิชชาคือความคิดของเรานี่ไง นี่ไง ๒ ชั้น ๓ ชั้น เห็นไหม ไอ้ที่ความคิดของเรานะอวิชชาทั้งหมด เพราะอะไร เพราะมันเกิดจากตัวตนของเรา มันเกิดจากความคิดของเรา มันเป็นโลกียะ มันเป็นอวิชชาล้วนๆ ที่ว่าเป็นปัญญาๆ ที่คิดกันอยู่นี้เป็นอวิชชาล้วนๆ

ดูสิ ดูการศึกษาเล่าเรียน เห็นไหม ถ้ามันเป็นปัญญา เป็นวิชานี้ ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ พระเราจะไม่มีความเสียหายเลยเพราะอะไร เพราะเราเรียนกัน เห็นไหม ๕ ประโยค ๑๐ ประโยค ๑๐๐ ประโยค แต่การประพฤติปฏิบัติมันเป็นอย่างไรละ ปัญญาท่วมหัวแต่อวิชชาทั้งหมดไง แม้แต่กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้แหละ ศึกษาพระไตรปิฎกนี้แหละ นี่มันเป็นกรรม แต่กิเลสมันแอบอ้าง

นี่ไง ๒ ชั้น ๓ ชั้นนะ เอาสิ่งนี้ละ หมาห่มหนังเสือ ใจ เอาหนังเสือมาห่ม เวลามันเห่าออกมา ก็เป็นเสียงหมานั่นแหละ แต่ถ้ามันเป็นเสือ เห็นไหม มันออกมาเนะ บันลือสีหนาทออกมามันเป็นเสือ มันออกมาจากปากของเสือ เห็นไหม เสียงคำรามจะเป็นเสือใจ นี่ก็เหมือนกัน ถ้ามันออกมาเป็นภวานามขบปัญญา มันเป็นโลกุตตรธรรม มันจะไปชำระกิเลสได้ไง มันจะไปควบคุมอวิชชาตัวนั้นได้ไง

มันถึงว่าปัญญาอย่างนี้ไม่ใช่ปัญญาละ เราว่าปัญญาเป็นความเข้าใจผิคนะ เป็นความเข้าใจผิคนไปหมดเลย พระป่า พระที่ประพฤติปฏิบัติ นั่งหลับหูหลับตานี้มันจะไปรู้อะไร ต้องมีการศึกษา ใจ.. ปรีชา ปฏิบัติ ปฏิเวธ การศึกษาแน่นอน แล้วเราก็ศึกษามาพอแรงแล้ว ขนาดอุปัชฌาย์ เห็นไหม เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ถ้าใครตีแตก อันนี้สุดยอดของมนุษย์ เพราะอะไร มนุษย์มันติดกัน เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจเท่านั้นแหละ

แต่พระไตรปิฎก กรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้ย้อนกลับมา เริ่มตั้งแต่ท่านก่อน เห็นไหม ให้ทานก่อน ให้หัดตีเทนนิสเข้ากำแพงก่อน ให้รู้จักสละทานก่อน แล้วให้มีศีล เห็นไหม มีทานก็ขึ้นไปในสวรรค์ เวลาสละทานกัน ทำบุญกุศลมันขึ้นไปสวรรค์ เห็นไหม

เรื่องของสวรรค์ เรื่องของเนกขัมมะ เรื่องของสิ่งต่างๆ นี่มันจะเรื่องต่างๆ สุดท้ายแล้วจิตควรแก่การงาน เพราะเห็นอะไร เห็นเวียนว่ายตายเกิดไง ทำบุญก็ไปบนสวรรค์ ตายแล้วก็กลับมาเกิดสภาวะแบบนั้น เห็นไหม แล้วก็เรื่องของศีล ศีลเป็นปกติของใจ แล้วก็เรื่องของปัญญา เห็น

ไหม ปัญญา มันจะเกิด เกิดต่อเมื่อเราสลัดใจว่าการกระทำอย่างนี้มันก็เป็น การเวียนว่ายตายเกิด มัน เป็นการหมุนเวียนไป แล้วที่จะไม่หมุนเวียนล่ะ? สิ่งที่เป็นประโยชน์ในศาสนาอะไร?

ในศาสนาของเรื่องอริยสัจ เรื่องของกรรม กรรมนี้มันแก้กิเลสได้ แล้วเราทำไมไปลูปไป คลำกันล่ะ ไปลูปไปคลำว่าปัญญาอย่างนี้ปัญญาที่รู้เท่ารู้ทันเขา ปัญญาละ ปัญญาโคณอวิชา หลอกทั้งหมดเลย ปัญญาโคณความคิดของตัวมาหลอกหลวงตลอดไปเลย แล้วเวลามันมีสติ มันก็ ควบคุมตัวเองได้ เวลามันขาดสติ มันก็ไปไม่ได้หมดเลย

แต่เวลาครูบาอาจารย์ของเราที่ว่าขาดสติหรือ เวลาเทศน์ว่าการนะ อันนั้นมันกรรม ออกมา เห็นไหม ในเมื่อไฟมันเกิดขึ้น ในเมื่อการดับไฟ น้ำมันต้องมากกว่าไฟ มันถึงจะดับไฟได้ ใจ ในเมื่อไฟมันเกิดขึ้น แล้วไฟมันเผาไปทั้งหมดเลย เผาไปทั้งประเทศชาติ เผาไปทั้งหมดเลย แล้วจะเอาน้ำแค่ขันเดียวไปสาดไฟอันนั้น มันเป็นไปไม่ได้

นี่ก็เหมือนกัน เวลากรรมมันออก นี่คือการแสดงของกรรมมันออกไป มันต้องยับยั้งได้ มัน ต้องเตือนสติได้ มันต้องทำสิ่งนั้นได้ สิ่งที่กรรมมันออกไปแล้วมันไม่ใช่กิเลสหรือ มันเป็นกรรม เห็นไหม นี่สุอุปาทิสถนิพพาน ชาติ ๔ และขั้น ๕ ไม่ใช่กิเลส ไม่ใช่กรรม ไม่ใช่กิเลสและไม่ใช่ กรรม จิตต่างหาก ความรู้สึกต่างหาก มันมีกิเลสมันมีกรรมอันนั้น

แต่ถ้าอวิชชามันครอบงำจิตตัวนั้น การแสดงออกอันนั้นมันเป็นน้ำเน่า มันเป็นการเอารัด เอาเปรียบ มันเป็นต้นหาความทะยานอยาก เป็นการหลอกหลวง เป็นการลวงโลก สิ่งที่ลวงโลก แสดงออกมา เอากรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงออกไป แต่อวิชชาในหัวใจมัน เป็นการลวงโลก

แต่ถ้าเป็นสุอุปาทิสถนิพพาน เห็นไหม ขั้น ๕ เหมือนกัน การแสดงออกเหมือนกัน แต่ หัวใจนั้นบริสุทธิ์ มันการแสดงออกของกรรมนี้ มันไม่ลวงโลกหรือ มันเป็นสิ่งจะความจริง มัน เป็นอันที่เตือนสังคัม

คูสิ คุณเวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะปรินิพพาน เห็นไหม พระอานนท์บอกเลย “ดวงตาของโลกดับแล้ว” ดวงตาของโลกดับแล้วนี่เพราะอะไร เพราะมันเป็นการเตือนโลกโดยไม่ มีการเคลือบแฝงใจ และดวงตาของโลกส่องให้โลกนี้สว่างไสว ส่องให้โลกนี้ความเข้าใจ เข้าใจใน เรื่องของตัวเองนะ

เรื่องของโลกเราก็มองเห็นว่าเรื่องของโลก คือการสังคม สิ่งที่อยู่ภายนอก สังคมมันจะดีหรือไม่ดี มันดูมิภาวะสังคมอยู่ที่การศึกษา อยู่ที่การประพฤติปฏิบัติ ถ้าเป็นพระ ถ้าเป็นผู้ที่ชาวพุทธเรามีศีล ๕ ทั้งหมด สังคมมันจะมีความร่มเย็นเป็นสุขมากเลย แม้แต่ของวางไว้ก็ไม่มีการหาย ของลืมไว้ที่ไหนก็ไม่มีการหาย

แต่นี้มีการลจชิงวิ่งราวกันเพราะอะไรล่ะ เพราะมันเป็นศีลที่ปากใจ มันไม่เป็นศีลที่ใจใจ ถ้าเป็นศีลที่ใจนะ ความคิดจะเอาของเขามันสะท้อนใจแล้ว แม้แต่ยื่นมือ ความคิดจะเกิดขึ้นในใจ มันก็รู้ทันแล้ว แล้วมันจะยื่นมือหยิบของเขาได้อย่างไร มือนี้หยิบของเขาไม่ได้เลย เพราะอะไร เพราะสิ่งในหัวใจมันยับยั้งไว้ แต่มันบอกศีลที่ปากใจ เวลาเราว่าถือศีลกัน แต่มือมันหยิบของเขามา มันเอาใส่กระเป๋ามา มันยังบอกไม่ใช่เป็นศีลๆ ยังบริสุทธิ์อยู่เลย

นี่มันถึงว่าสิ่งที่เป็นปัญญาๆ เราเข้าใจว่าเป็นปัญญานี้ ปัญญาของเรากิเลสพาใช้นะ นี่คืออวิชา ความคิดเรานี้อวิชาทั้งหมดเลย แล้วถ้ามันเป็นวิชาล่ะ ถ้าจะเป็นวิชานะ ต้องทำความสงบของใจก่อน ถ้าทำความสงบของใจก่อน ถ้ากิเลสมันไม่สงบตัวลงเป็นสมาธิไม่ได้ สิ่งที่เป็นความฟุ้งซ่าน สิ่งที่เราเป็นภาระ สิ่งที่เป็นความเครียด สิ่งที่เป็นภาระหนักในหัวใจนี่คืออวิชา คือกิเลสทั้งหมด แล้วถ้ามันไม่สงบตัวลงมันจะเป็นสมาธิได้ไหม? มันเป็นไปได้! ถึงต้องทำความสงบก่อนใจ ถึงต้องทำความสงบสมณะก่อน ให้มันเป็นสิ่งความสงบ

เหมือนกับเราปรับพื้นที่ เราจะสร้างบ้านเราต้องปรับพื้นที่ก่อน เช่น เรามีที่ทาง มันเป็นป่ารกชัฏ เราจะปลูกบ้านสร้างเรือนเราต้องปรับพื้นที่ก่อน การปรับพื้นที่นี้สัมมาสมาธิ แล้วถ้าเราสร้างบ้านสร้างเรือนขึ้นมา นั่นนะปัญญา ปัญญาจะเกิดขึ้นมา เราต้องปรับพื้นที่ก่อน แต่เราไม่ได้ปรับพื้นที่เลย แล้วมันมีแต่ต้นไม้ป่ารกชัฏหมดเลย เราจะทำอะไรลงไป สิ่งนั้นมันขัดแย้งอยู่ตลอดไป แล้วสิ่งนี้มันมีอยู่ในหัวใจใจ

สิ่งที่กิเลสกับเรา คนที่เกิดมาทั้งหมดต้องมีกิเลสทั้งหมด แล้วเกิดมาแล้ว ถ้าไม่ได้ตัดแปลงตนมันก็ยังมียกิเลสอย่างนี้ตลอดไป ทำบุญขนาดไหนมันก็คร่อมป่าอันนั้นไว้ คร่อมป่ามีวิชาอยู่ มันยังพาเกิดพาดายอยู่ตลอดไป เห็นไหม ทำบุญกุศลมหาศาล ทำดีขนาดไหน มันก็เกิดก็ตายไป เพราะไอ้ป่ารกชัฏนั้นยังไม่ได้ตัดแปลงมัน

แต่ถ้าทำความเข้าใจเข้ามา มันชั่วคราว เห็นไหม ถ้าไม่ได้ทำอะไรเลย ความสงบอย่างนี้ เวลาเกิดก็เกิดเป็นพรหม เกิดเป็นพรหมเพราะอะไร เพราะจิตมันเป็นเอกัคคตารมณ์ จิตเป็นหนึ่งเดียว จิตนี้หนึ่งเดียว มันเกิดเป็นพรหม

แต่ถ้ามันสร้างบ้านสร้างเรือนของมัน ก็อมรรคญาณเกิด นี่โลกุตตรปัญญา มันเกิดตรงนี้ อริยสัจเกิดตรงนี้ วิปัสสนาเกิดตรงนี้ ที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก “ปัญญาๆ” ปัญญาตรงนี้ ครูบาอาจารย์เราประพฤติปฏิบัติ ปัญญาตรงนี้ไง ปัญญาที่หลับตา ปัญญาที่ไม่ได้ใคร่ครวญไปโดยใช้สมอง ปัญญาจะเกิดจากใจ ปัญญาจะเกิดจากธรรมชาติของมัน ปัญญาจะเกิดจากนี้ อันนี้มันจะเข้าไปชำระกิเลสไป เราถึงต้องตัดแปลงตนไป

ดูเขื่อนมันพังเพราะตามด เขื่อนมันพังเพราะรอยร้าวรอยร้าว เห็นไหม มนุษย์นี้ไม่เห็นสิ่งใดๆ เป็นความสำคัญเลย ในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ธรรมและวินัย ข้อวัตรปฏิบัติ จะไม่เห็นความสำคัญเลยเพราะอะไร เพราะกิเลสมันจี๋เกียจ มันจี๋คร้าน มันจะเอาเปรียบเขา มันจะหลบหลีก มันจะไม่ต้องการทำอะไรๆ เลย นี่คือการพ่ายแพ้ตนเอง นี่คือการโง่กับตัวเอง แต่คิดว่าตัวเองฉลาด

แต่ถ้าเราทำทุกอย่างสิ่งที่มันเป็นข้อวัตรปฏิบัติ เราจะฉลาดเพราะเราจะปิดตามด เราจะปิดรอยร้าว เราจะไม่ทำอะไรเลย เราจะสามารถกักเก็บน้ำไว้ได้เป็นประโยชน์ กักเก็บสัมมาสมาธิได้ตลอด กักเก็บความเป็นไปของใจได้ตลอด เราจะปรับพื้นที่ได้ตลอด สิ่งที่ยกเก็บอย่างนี้มันเอาชนะตนเอง

ข้างนอกดูว่าเสียเปรียบ เราว่าเราเสียเปรียบสังคม เราเป็นผู้ที่ด้อยโอกาส แต่ความจริงนะ เป็นผู้ชนะสังคม เห็นไหม เราเป็นผู้ให้เขาตลอดไป คุณ คุณที่ว่าเวลาพระอินทร์นะ ไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

“พระอินทร์มีไหม?”

“อย่าถามว่าพระอินทร์มีไหมเลย เหตุให้เกิดพระอินทร์ยังมีเลย” เห็นไหม ทำสาธารณะประโยชน์ ทำสิ่งที่ประโยชน์กับสังคม นี้ได้เกิดเป็นพระอินทร์เพราะอะไร เพราะเราให้ความสะดวกกับเขา เราให้สิ่งต่างๆ ขณะที่ปัจจุบันเขาได้ใช้ของเรา เวลาดับขันธไปแล้วนะ เขาจะเป็นข้าเรา เขาจะเป็นสิ่งที่เราบังคับบัญชาเขา

นี่ก็เหมือนกัน เราให้เขาเราว่าเสียเปรียบๆ มันจะได้โอกาสข้างหน้านะ แล้วถ้ามันย้อนกลับมา ถ้าได้ประพฤติปฏิบัติมันจะเข้าไปชำระความเป็นไปของใจ เราปรับพื้นที่ ทำป่ารกชัฏ เห็นไหม ตัดป่า แล้วเราจะสร้างบ้านแปลงเมืองของเราขึ้นมาด้วยสัมมาสมาธิ ถ้าไม่มีสมาธิขึ้นมา มันมีกิเลส มันมีวิชาเจอปนไป ถ้ามีวิชาเจอปนไปมันไม่มรรคสามัคคี มันไม่เป็นอริยสัจโดยธรรมชาติ โดยอัสวักขยญาณ ญาณอันละเอียดบริสุทธิ์เกิดขึ้นมาจากฐานของจิตที่หัวใจเราที่พยายามปรับเปลี่ยนตนกันอยู่นี้

ถ้าใครสามารถปรับเปลี่ยนตนได้ คุณ คุณที่เขาพยายามจะสร้างนิวเคลียร์กัน เห็นไหม เขาต้องสกัดสารยูเรเนียมต่างๆ เขาสกัดกันเพื่อมาทำระเบิด แต่ภาวนามยปัญญาเป็นปัญญาของหัวใจ มันในหัวใจของเรา นะ มรรคญาณ อริยสัจ นีทฤษฎีสัมพัทธ์นะ อวิชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขาร ปจฺจยา วิญญาน มันทำลายกันอย่างไร นิวเคลียร์มันระเบิดนี่ เวลาว่าเป็นทฤษฎีสัมพัทธ์นะ เขาบอกอธิบายได้ แต่ขณะที่มันจุดตัวทำลายกัน นักวิทยาศาสตร์ยังไม่สามารถอธิบายได้นะ

แต่ในการวิปัสสนาเราละ เราจะเห็นว่าเราทำลายกิเลส มันจะเห็นว่ามันทำลายอย่างไร อัสวักขยญาณเกิดขึ้นจากหัวใจอย่างไร แล้วมันจะทำลายกิเลสได้อย่างไร ปัญญาอันนี้จะเกิดขึ้นมาจากเรา อยู่ในหัวใจของเรา อย่าไปหาข้างนอก หาในหัวใจนี้ เอวัง